

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

1.Mf.31.117/2021/7.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Sziklai & Andrejszki Ügyvédi Iroda (Cím8, ügyintéző: dr. Treer Ferenc Mór ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (cím2 **felperesnek** dr. Mizik Andrea egyéni ügyvéd (Cím9.) által képviselt **Alperes1** (cím1) **alperes** ellen jogellenes munkaviszony megszüntetés jogkövetkezményei iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 22.M.70.248/2020/26. számú ítélete ellen az alperes által 27. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás

[1] A felperes 2020. június 30-ig szóló határozott idejű munkaviszonyban állt az alperes alkalmazásában vezető edző munkakörben. Az alperes 2019. április 1-jén kelt azonnali hatályú felmondással szüntette meg a felperes munkaviszonyát. A felperes az intézkedéssel szemben keresetet terjesztett elő a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei iránt. A Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2019. szeptember 26-án kelt és 2019. október 30. napján jogerőre emelkedett bírósági meghagyással 670.445.- forint elmaradt munkabér és kamatai, 378.000.- forint munkabéren felüli juttatás és 2.000.000.- forint sérelemdíj megfizetésére kötelezte az alperest.

[2] A felperes a munkaviszony megszűnését követően regisztrált álláskeresőként 2019. április 12. és 2019. június 5. napja között álláskeresői járadékban részesült. 2019. nyarán több röplabda egyesületet, klubot megkeresett elhelyezkedés céljából, de egyiknél sem került foglalkoztatásra. Ezt követően saját vállalkozás előkészítésébe fogott, annak tervezését, finanszírozási lehetőségek és befektetők megkeresését végezte, de a COVID-19 világjárvány és annak következményei miatt a vállalkozás nem tudott ténylegesen elindulni.

Kereset és ellenkérelem

[3] A felperes módosított keresetében a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 82. § (1) bekezdése alapján 2019. május 3-tól 2020. június 30-ig terjedő időszakra 6.770.320.- forint elmaradt jövedelem címén járó kártérítés és kamatai megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Hivatkozásképpen előadta, hogy a jogerős bírósági meghagyás folytán a munkaviszony jogellenes megszüntetésének ténye ítélt dolog. Az alperes a jogellenes munkaviszony megszüntetés folytán köteles megtéríteni az ebből eredő kárát, mely a határozott idejű munkaviszonya végéig, azaz 2020. június 30-ig havi 793.000.- forint elmaradt jövedelem. A kárenyhítési kötelezettség tekintetében előadta, hogy kilencven napig álláskeresői járadékban részesült, edzőként nem tudott elhelyezkedni és ezért egy sport és turisztikai célú vállalkozás megalapításán dolgozott, de a koronavírus világjárvány hatására a vállalkozás tényleges elindítására már nem került sor, abból a felperesnek bevétele nem származott.

[4] Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását. Hivatkozásképpen előadta, hogy nem az alperes, hanem a felperes szüntette meg a munkaviszonyt, méghozzá szóban, az azonnali hatályú felmondás közlése előtt. Másodlagosan arra is hivatkozott, hogy az azonnali hatályú felmondás arra tekintettel jogszerű, hogy a felperes a munkaszerződés módosításában kifejezetten elfogadta azt, hogy amennyiben a munkáltató által működtetett felnőtt női röplabdacsapat az NB I-es bajnokság 2018/2019-es bajnoki évében a 9. vagy annál rosszabb helyen végez, a munkáltató jogosult a szerződést egyoldalúan felmondani. Előadta továbbá, hogy a bírósági meghagyás kapcsán ítélt dolog nem keletkezett, mert annak hatálya nem terjed ki a jogellenesség megállapítására. A bírósági meghagyás csupán az alperesi mulasztás szankcióját jelenti. A munkaviszony megszüntetés körülményeire tanúbizonyítási indítványokat terjesztett elő. Az összecszerűség kapcsán arra hivatkozott, hogy a felperes nem tett eleget a kárenyhítési kötelezettségének, mert nem tudott elhelyezkedni, illetőleg a vezető edzői pozícióktól eltérő jellegű és fajtájú munkát nem is keresett. Elvárható lett volna a felperestől – figyelemmel egészségi állapotára és képzettségére is – hogy bármi áron megkíséreljen akár egyéb fizikai (pl. sofőr, árufeltöltő), akár szellemi munkát szerezni magának. Amennyiben a felperes a kárenyhítési kötelezettségének maximálisan eleget tett volna, bizonyosan talált volna olyan munkát, amellyel bevételre tesz szert. Ezért indítványozta, hogy a felperes követelése a garantált bérminimummal megegyező összeggel csökkentésre kerüljön.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[5] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest 6.770.320.- forint elmaradt jövedelem címén járó kártérítés és kamatai megfizetésére. A határozat indokolása szerint a jogerős bírósági meghagyáshoz a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 182. § (4) bekezdése, 348. § (2) bekezdése és a 360. § (1) bekezdése alapján alaki és anyagi jogerőhatás fűződik. Az anyagi jogerőhatás kizárja, hogy a már egyszer elbírált jog iránt a perben részt vett felek a tényalap azonossága mellett új keresetet indítsanak, vagy az ítélettel már elbírált jogot egymás közt egyébként vitássá tegyék. Mindezek alapján a jogerős bírósági meghagyásra tekintettel a munkaviszony megszüntetés jogellenessége jelen perben már nem tehető vitássá, az ítélt dolog. Mivel azonban a bírósági meghagyásig a felperes nem tudta kimeríteni a törvény szerint érvényesíthető maximális, tizenkét havi távolléti díjnak megfelelő elmaradt jövedelem igényét, ezért ezt az újabb munkaügyi perben érvényesíthette. Az elmondottak alapján a bíróságnak mindösszesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperesnek a peresített időszakban keletkezett-e elmaradt jövedelemből eredő kára, illetve eleget tett-e a kárenyhítési kötelezettségének. Utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy a munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményei egyes kérdéseiről szóló 6/2016. (XI. 28.) KMK vélemény 7. pontja alapján az alperesi munkáltatónak kellett bizonyítania, hogy a felperes nem tett eleget kárenyhítési kötelezettségének, amely során a munkáltatónak kellett volna megjelölnie azokat a tényeket, körülményeket, amelyek a hivatkozását alátámasztják, állítását bizonyítják arra vonatkozóan, hogy a felperes a perbeli időszakban reálisan milyen jövedelmet érhetett volna el. Az elsőfokú bíróság a felperes által csatolt okiratokból megállapította, hogy a felperes 2019. nyarán több hazai röplabda egyesülettel és klubbal tárgyalt az edzőként való foglalkoztatása céljából, azonban a felperes nem tudott foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt létesíteni. Ezen túl a felperes által csatolt együttműködési és forgalmazási szerződés, e-mail levelezés és ajánlatok alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes komoly munkát fektetett abba, hogy saját családi vállalkozását elkezdje és abból jövedelemre tegyen szert. Az a körülmény azonban, hogy a vállalkozás a koronavírus járvány közismert gazdasági következményei és hatása miatt ténylegesen nem tudott beindulni, nem befolyásolja azt, hogy a felperes folyamatos és aktív magatartást tanúsított a kárenyhítési kötelezettség körében. Az irányadó bírói gyakorlat szerint a kárenyhítési kötelezettség nem korlátlan, a kárenyhítési kötelezettség körében a munkavállalótól elvárható magatartás meghatározása során a bíróságnak abból kell kiindulnia, hogy a munkavállalótól – életkora, egészségi állapota, családi és lakóhelyi körülményei alapján – mi tekinthető kellően aktív, ténylegesen elhelyezkedési (kárenyhítési) szándékot tükröző magatartásnak. Nem vitatott tényadat, hogy a felperes gyermekkorától a röplabda sporthoz kötődik, több mint 25 éves pályafutása során játékosként, majd edzőként tevékenykedett részben helység1, részben helység2 és kizárólag edzői szakképesítéssel rendelkezik. Az elsőfokú bíróság szerint mindezek alapján megállapítható, hogy a felperes eleget tett a kárenyhítési kötelezettségének. Alaptalan az alperes arra hivatkozása, hogy a felperestől az lett volna elvárható, hogy bármilyen egyéb más jellegű fizikai vagy szellemi munkakörben elhelyezkedjen. Az elsőfokú bíróság kitért arra is, hogy miután a perben a munkaviszony megszüntetés jogellenességének kérdése már nem volt vizsgálható, mellőzte az alperes tanúbizonyítási indítványait.

Fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[6] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen kérve az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan kérte az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára, harmadlagosan kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az alperesi marasztalás összegét 646.295.- forint összegre való mérséklését, negyedlegesen a marasztalás összegének 4.648.003.- forint összegre való mérséklését kérte. Hivatkozásképpen előadta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete sérti a Pp. 360. § (1) bekezdését, a Pp. 279. § (1) bekezdését, valamint az Mt. 167. § (2) bekezdését.

[7] Előadta, hogy a bírósági meghagyás szankciós jellegű jogintézmény, mely azt hivatott szolgálni, hogy az ellenfél határidőbeli mulasztása ne maradjon következmények nélkül. Vítás jogalap esetén tehát a bírósági meghagyás önmagában nem jelent tisztázott és bizonyított jogalapot, csupán az alperesi mulasztás szankcióját. Az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a Pp. 360. § (1) bekezdésében foglalt anyagi jogerőhatást, a jogszabályhely ugyanis külön tartalmazza, hogy az ítéletben már elbírált jog minősül res iudicatanak. A bírósági meghagyás azonban nem minősül ítéletnek, csupán ítélet hatályú határozatnak, azonban ez nem jelenti azt, hogy az ítélet valamennyi tulajdonságával bír, hiszen az nem az ügy érdemében hozott döntés. A bírósági meghagyással a bíróság a keresetet nem bírálja el, csak a mulasztást szankcionálja, ezért az nem minősül ítéleti döntésnek. Ezért a munkaviszony jogellenes megszüntetésének vizsgálata a perben nem mellőzhető. Fenntartotta, hogy a felperes 2019. március 5. napján közölt szóbeli felmondása kizárja az alperesi jogellenes munkaviszony megszüntetést, egyúttal ismételten hivatkozott a munkaszerződés módosítására, amely alátámasztja a felmondás jogszerűségét. Az alperes tanúbizonyítási indítványai e körben nem mellőzhetők. Előadta, hogy miután a „rendes” felmondási indok teljesült, ezért a felperes legfeljebb 30 nap felmondási időre járó távolléti díjra tarthat igényt.

[8] Hivatkozott arra is, hogy a felperes nem tett eleget kárenyhítési kötelezettségének, mely önmagában azzal a ténnyel bizonyított, hogy a felperesnek nem volt és nincs munkája. A felperesnek másfél év állt a rendelkezésére, hogy munkát keressen és munkaviszonyt létesítsen. Önmagában az eltelt időre is figyelemmel a koronavírus járványt jelen perben értékelni nem lehet, az a munkaviszony megszüntetést követően egy évvel később alakult ki. Amennyiben a felperes szakmájában nem talált számára megfelelő munkát, „úgy figyelemmel arra, hogy egy életerős, képzett férfiről van szó, több mint elvárható, hogy bármi áron munkát szerezzen magának és munkába álljon”. A felperes által az adott helyzetben tanúsított magatartás a kárenyhítési kötelezettségnek nem felelt meg, a felperes nem keresett munkát, vagy keresett, de nem alkalmazták, mely nem értékelhető az alperes terhére, hiszen olyan kizáró ok a felperessel szemben nem áll fenn, amely miatt munkaképtelen lenne a munkaviszony megszűnése okán. Amennyiben a felperes a törvényben előírt kárenyhítési kötelezettségének maximálisan eleget tett volna, úgy bizonyosan talált volna olyan munkát, mellyel hacsak a minimálbért is, de megkereste volna.

[9] A felperes fellebbezési ellenkérelmet – felhívás ellenére – nem terjesztett elő.

A másodfokú bíróság döntése

[10] A fellebbezés – az alábbiak szerint – megalapozatlan.

[11] A felperes a korábbi perben a jogellenes munkaviszony megszüntetés jogkövetkezményeként elmaradt jövedelem címén járó kártérítés, egyéb kártérítés és sérelemdíj iránt érvényesített igényt, melyre nézve – miután az alperes az írásbeli ellenkérelem előterjesztését elmulasztotta – bírósági meghagyás került kibocsátásra. A bírósági meghagyást ellentmondással nem támadták meg, így az jogerőre emelkedett. A felperest elmaradt jövedelem címén járó kártérítés legfeljebb a határozott idejű munkaviszony megszűnéséig, azaz 2020. július 30-ig illette meg – figyelemmel az Mt. 82.§ (2) bekezdésében meghatározott tizenkét havi távolléti díjban meghatározott limitösszegre is – ezért az utóbb esedékesse váló kártérítésre ismételten benyújtotta a keresetlevelet. Az alperes a perben vitatta a bírósági meghagyás anyagi jogerőhatását arra való hivatkozással, hogy a bírósági meghagyás során az ügy érdemében a bíróság nem foglalt állást.

[12] Az anyagi jogerőhatás nem csak az ítélethez kapcsolódik, hanem más bírósági határozatokhoz is. A Pp. 348. § (2) bekezdése a korábbi Pp.-vel azonosan tartalmazza, hogy a perorvoslati részben a bíróság a feleket az ellentmondás benyújtásának lehetőségéről, határidejéről, helyéről és arról tájékoztatja, hogy a jogerős bírósági meghagyásnak ugyanaz a hatálya, mint az ítéletnek. Ebből egyértelműen következik, hogy a bírósági meghagyás a kiváltott joghatás szempontjából ítélethatályú. A jog- és tényazonosság a jogellenes munkaviszony megszüntetés tekintetében annak ellenére megvalósul, hogy a bírósági meghagyás során az ügy érdemében a bíróság nem foglalt állást. A jogerős bírósági meghagyás megítélése egy nem az ügy érdemi vizsgálatán alapuló, kvázi mulasztásos ítélettel azonos. Nincs lehetőség ezért a perben arra, hogy a bíróság felülbírálja a bírósági meghagyásban foglaltakat (Kúria Pfv.VI.20.820/2014/16.).

[13] Mindezekre tekintettel helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a bírósági meghagyás anyagi jogerőhatással bír, ezért érvényesül az anyagi jogerő negatív hatása, azaz ugyanabból a tényalapról származó ugyanazon jog iránt ugyanazok a felek az ítéletben már elbírált jogot, jelen esetben a munkaviszony megszüntetés jogellenességét egymással szemben már nem tehetik vitássá. A munkaviszony megszüntetés jogellenessége ítélt dolog, arra nézve a perben bizonyítást nem lehet lefolytatni.

[14] A jogellenes munkáltatói munkaviszony megszüntetés jogkövetkezményeit – a helyreállítás kivételével – az Mt. 82§-a szabályozza kógens, eltérést nem engedő módon. Az Mt. az alperes által hivatkozott „rendes” felmondási indok teljesülésére vonatkozó jogkövetkezményt és jogi szabályozást nem tartalmaz, ezért az alperes ezen fellebbezési hivatkozása is alaptalan.

[15] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal a kárenyhítési kötelezettség tekintetében megállapított tényekkel és levont jogi következtetéssel: a felperes álláskereső járadékot igényelt, igazolta, hogy maga is megpróbált elhelyezkedni, majd annak sikertelensége után saját vállalkozás elindítása érdekében konkrét lépéseket tett, melyre nézve bizonyítékokat csatolt.

[16] Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy a következetes ítélkezési gyakorlat szerint a kárenyhítés nem korlátlan. A munkavállalót terhelő kárenyhítési kötelezettség megítélésakor értékelni kell az életkorát, egészségi állapotát, családi és lakóhelyi körülményeit. A kárenyhítési kötelezettség teljesítését az eset összes körülményének mérlegelésével lehet megítélni az objektív kárfelelősséggel tartozó, de annak megtérítése alól mentesülni kívánó munkáltató által bizonyított tények alapulvételével. A bírói gyakorlat szerint abban az esetben, amikor a munkavállaló bizonyítottan a jogellenesen megszüntetett munkaviszonyában betöltött munkakörének megfelelő állást keresett, aktívan eleget tett kárenyhítési kötelezettségének (BH2020. 119.).

[17] A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a kárenyhítési kötelezettség nem egyenlő a mindenáron való jogviszony létesítésével, illetve az újbóli elhelyezkedés eredménytelensége nem azonos a kárenyhítési kötelezettség megsértésével. A felperes igazolt magatartásai – figyelemmel képzettségére, végzettségére, gyakorlatára és szakmai tapasztalatára, valamint a peresített időszak teljes egészében kifejtett erőfeszítéseire – kimerítették az adott helyzetben általában elvárható kárenyhítési kötelezettséget, a felperes folyamatosan aktívan állást, illetve megélhetési lehetőséget keresett. Az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a felperes az elhelyezkedését nem segítette elő, bizonyítékok nélküli általánosító tényállításai a kárenyhítési kötelezettség elmulasztásának igazolására nem elegendőek.

[18] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Záró rész

[19] A felperes a másodfokú eljárásban fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, perköltséget nem számított fel, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 364.§ folytán alkalmazandó Pp. 82. § (3) bekezdése alapján mellőzte a perköltség tárgyában való határozathozatalt.

[20] Bár a fellebbezési eljárás tárgyi költségfeljegyzési jogos, az alperes 541.626,- Ft fellebbezési illetéket lerótt, melyet maga visel.

[21] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[22] A fellebbezés lehetőségét a Pp. 365. § (2) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2021. szeptember 2.

dr- Vajas Sándor s.k.

dr. Kulisity Mária s.k.

dr. Kovács Edit s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

..